

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים ר"ן עד.

מתני' זין ליבס אחד. זין שזוקקה ליבס אחד זין לשני יבמין אמר ר' אליעזר יפר. וזוקמין ליה בגמרא בשעשה זה מאמר אחד מנה: **ומה אשה שקנה הוא לעלמו.** כגון הנושא אשה בעלמא: **שקנו לו מן השמים.** יבמה שחייו לו מן התורה: **שזין לאחר רשות זה.** המקדש אשה מן השוק לאחר שקדשה לא תפסי אהי קדושה מאדם אחד והאחי מני מיפר: **שיש לאחר רשות זה.** שאם עשה זה מאמר יבס זה וצא אחיו אח"כ ועשה זה מאמר תפסי זה כדאמר (ביבמות ג.) יש מאמר אחד מאמר: **דבמין בשני יבמין.** דבשני יבמין מציית למימרי כי האי גוונא: **מה אשה משיב על יבס אחד.** צנא לא מציית למימר שיש לאחרים רשות זה הואיל וליכא יבס אחר ואת לא משיות חילוק זין יבס אחד לשני יבמין: **א"ל אין היבמה גמורה לאישה.** שאם צא עליה זר אין נסקל שאין זה לא דין ארוסה ולא זין אשת איש ואין חיובין עליה אלא לאו דאיהא אשת המת וגו' (דברים כה): **כשם שארוסה בעלמא גמורה לאישה שנסקלין על ידה: גב' קסבר אין זיקה.** ואפילו ליבס אחד אינה זוקקה דמיהו כחשמו עד שתתקם לתופס: **ור' יהושע סבר יש זיקה.** והכי לאחר יפר אצל לשנים אינו מיפר דאין צרייה לאשה מהן זוקקה ולאיהו מנה תמיד אע"ג דאמר ר' (ביבמות ד.) מנייה בגדול ליבס מ"מ אס צא עליה קטן קנאה: **לעולם קסבר ר"א יש זיקה.** והיינו טעמא דלפילו לשנים יפר בשעשה זה האחד מאמר דהשתא יש צרייה ואליצא

בז א מיי פ"א מהל' נדרים הלכה כד טו"ע ד' זין קומן כל ספק:
בז ב מיי פ"א מלכות יבוס הלכה כד סמג עשה לא טו"ע א"ע פ"י קומן ספק:
בז ג מיי פ"א מהל' נדרים הלכה כד סמג לאון רמב טו"ע ז"ד קומן כל ספק:
ז

הגהות הב"ח
(א) במשנה אין היבמה גמורה (ליבס) מו"מ. ו"ז ס"א לא ליאשה וכן הוא לקמן דף ע"ה: (ב) גב' ור' יהושע אמר ק': (ג) שם דמי אחיה: (ד) רש"י ד"ה מי אכא (ו) רמב"ם מפי' (ה) ד"ה ור' אלעזר וכו' שמי תמיד ולהא מילתא:

תוספות

מתני' שומרת יבם בין ליבס אחד בין ר"א או יפר. בגמ' מפ' טעמא: ומה אשה מן השוק שקנה הוא לעצמו מפר נדרה. כשהיא זוקקה בשותפות עם אשה אשה שקנהו לו מן השמים. היינו שומרת יבס שהיא קנויה לו בלא קדושין שאסורה לכל אדם עד שחלוץ לה אינו דין שיפר נדרה שותפותיה. דכל אחד יש לו רשות בה: **כשם שארוסה גמורה לאישה.** מפרש בגמ' (ו) גב' בשלמא ר"ע קסבר אין זיקה. אומר לך ה"מ בחד יבם אבל בשני יבמין לא מי איכא מידי דכי אתי (ו) אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא ומפר ר"ע סבר אין זיקה ור' אליעזר דאמר בגיטא לב"ש אין קונה אלא לדחות בצרה מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שעמד בדין ואיתחייב דאמר כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת הנן

היכא דאמר אי אפשי סגי אע"ג דבהפרה לא מהני כדאיחא לקמן (עמ' זו) וכו'. ועוד דהיי דאמרין הכא על דעת בעלה לא קפדין אלישנא אלא הכי קאמרין דאין בלבה שיתקיים הנדר אי קפיד ביה בעלה אצל מאן לימא לן דעל דעת הכי משמע דנימא דנדרה על דעת דתפסו מני אריך למישרי ליה אלא ודאי כדמציננא: **מתני' שומרת יבס וכו' ר"א אומר יפר.** מסקינן בגמרא דיפר בשותפות אצ קאמר ובשעשה זה מאמר: **כני יהושע אומר לאחר ולא לשנים.** משום דק"ל אין צרייה וכדנפרש בגמרא בס"ד: **רבי עקיבא אומר לא לאחר ולא לשנים.** דגרסינן ליה יבס מארוס ואפ"י בשותפות לא מני מיפר: **ומה אשה שקנה הוא לעלמו.** שאינה שומרת יבס אלא הוא קדשה לעלמו הרי הוא מיפר נדרה בשותפות דאצ אשה שקנו לו מן השמים. היינו שומרת יבס שהיא קנויה לו בלא קדושין שאסורה לכל אדם עד שחלוץ לה אינו דין שיפר נדרה שותפותיה. דכל אחד יש לו רשות בה: **כשם שארוסה גמורה לאישה.** מפרש בגמ' (ו) גב' בשלמא ר"ע קסבר אין זיקה. שהיבמה זוקקה ליבס לא אלימא כדארוסין ומשום הכי לא מני מיפר: **וכני יהושע סבר יש זיקה.** דהדרבה דלימא טפי מארוסין דהויא כדנושא ומש"ה יפר יבס לחודיה דהשתא הכי קס"ד מיהו אין צרייה דהיכא דשני יבמין אין צרייה למי היא זוקקה ולמי תהיה לאשה ומש"ה אפילו שהיבס אינו יכולין להפר דכיון דבשעת הפרתן איש צבור לנו מי הוא אישה אין

הפרתן כלום דרמננא אמר איש יקיימו ואישה יפירו דבשעתן שהיא ידוע בשעת הפרה וכן כתב רש"י ז"ל צ"ל צ"ל (א) אהי (ביבמות טז): וסוגיא דשמעתא דהתם מסייע ליה. וכ"ת היכי דאמר דרבי יהושע סבר דזיקה ככנסה דמיא דהא לא אשכחן דאמר הכי אלא רבי אושעיא אליצא דר"ש ואחמזב התם בריש פרק כ"ד ביבמות (ד) ויכא למימר בלאו מנופיה דמילתא אחמזב אלא לנמאי דמפרש לה אליצא דר"ש מיהו אהן מצינן למימר דס"ל לרבי יהושע האו טעמא אי נמי כי אמרין רבי יהושע קסבר יש זיקה לאו למימרא דליהו ככנסה אלא דהויא ככרוסה ומיפר בשותפות ואף על גב דברייה הך סוגיא כצירא לן דיפר לחודיה קאמר כדמוכח לקמן הכי

יבם. פי' ר' יהושע סבר כ"ש דמאמר קונה קנין גמור, וה"מ דמפר בחד יבס אצל ב' יבמין מי איכא מידי דאי אחי אחוה אסרה ליה בציאה אס צא על יבמה האחרת, או בגיטא, ל"כ"ש נמי פסול לה בגיטא מדרבנן מ"מ ... דפסול מדרבנן, אלא מדרבנן אינה קני' לו לגמרי, יש לנו (להשוות) ולומר מדרבנן אינו יכול להפר: ור' אליעזר דא' פ' ח' חסין (ביבמות טז): **מאמר ל"ב אינו קונה אלא לדחות בצרה.** דמתן התם שלש ח"ה שנים שפתי' שמי אחיות ואחד מופנה ומת אחד מעבלי אחיות ועשה זה (מופנה) מאמר כו' עד והוא תלם משום אחות אשה (מיד דהוי אחיות אשה) דמאמר קונה קנין גמור כדדריש (עי' קידושין ד.) ולקחה לו לאשה (דברים ה) (וקאמר ר"א דהיי דזוקק לתות בצרה בצדדן) אלא אז בעי לאפוקי בגיטא לא מני מיפר לה, דאית להו מופנה דכפיק קידושין' (שם) ויבמה צ"ה גומרת בה [ואין כסף וטער גומרי' בה לענין] דלא מני אפוקי בגיטא, ואית [להן] רבוי לענין דקונה לדחות בצרה: באי איב' מיבוס. אחי מפר כי נמי עשה בה מאמר, והתם ב' ד' אחי' (ביבמות טז): [ואמר ק' ר"א] מימור דאמרין אהן דלא סגי לה בגט אלא בעי [נתיין] תלפיה, להפריד מר"י מי אמר, ומיך בקווערת התם דהתם [במתן] דעני מלי יפר בשותפות קאמר דר' אליעזר נמי מודה דבשותפות מיהת מפר. אצל בשמעתא דק"י השתא דיבס לחודי' מפר לא אמרי' מדמי' ר"א: ה"ב ע"ע שער בדין. אחר שע"ה בה תלמוד, דהכי מוכח כל הויא דמיירי שעשה זה מאמר:

מתני' שומרת יבם בין ליבס אחד בין לשני יבמין ר"א אומר יפר ר' יהושע אומר לאחר אבל לא לשנים ר"ע אומר ר"א לאחר ולא לשנים אומר ר"א מה אם אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מיפר נדרה אשה שקנהו לו מן השמים אינו דין שיפר נדרה אומר לו ר"ע לא אם אמרת באשה שקנה הוא לעצמו שאין לאחרים בה רשות האמר באשה שקנהו לו מן השמים שיש לאחרים בה רשות א"ל ר' יהושע עקיבא דברוך בשני יבמין מה אתה משיב על יבם אחד אמר לו אין היבמה גמורה (ו) ליבם כשם שהארוסה גמורה לאישה: **גב' בשלמא ר"ע סבר אין זיקה ור"י סבר ב"ש זיקה אלא ר"א מאי מעמיה אי יש זיקה אין ברירה אמר ר' אמי יבגון שעשה בה מאמר ורבי אליעזר סבר לה כב"ש דאמרי מאמר קונה קנין גמור ורבי יהושע (ו) אומר לך ה"מ בחד יבם אבל בשני יבמין לא מי איכא מידי דכי אתי (ו) אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא ומפר ר"ע סבר אין זיקה ור' אליעזר דאמר בגיטא לב"ש אין קונה אלא לדחות בצרה מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שעמד בדין ואיתחייב דאמר כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת הנן**

דב"ש דאמרי דמאמר קונה קנין גמור והיא כחשמו בלא דבר הלך מיפר לה: ה"מ ציבס אחד. דיש זיקה: **אבל בשני יבמין לא.** קני מאמר דלאחר דעשה זה מאמר אילו אחי אחוה מני לאוסרה עליו בציהא או בגיטא דיש ציהא וגט אחר מאמר: **מי איכא מילסא וכו'.** משום האי טעמא דאילו אית ליה אחא להאי יבס (ו) מני מפיך לה מיינה בתר הכי שמקדשה או על ידי גט וציהא וקרו להנהו קדושי מאמר ולית בהו משא' כולי האי: **ולר' אלעזר בן פרס דאמר מאמר כו' אלא לדחות בצרה בצרה.** שאם היו צ"ו נשים לזה שמת ושתיהן זוקקות ליבס ואי אפשר ליבס לשמיהן דאית להו הוא בונה ואינו בונה שמי צמי' וזהו מילתא קסברי בית שמאי דמאמר קונה דכשעושה בוי מאמר דוחה לזרה ומתירה לשוק אבל עדיין זו זוקקה לאחיו דמני אסר לה עליה: **מאי איכא למימר.** אכתי תיבעי לך מאי טעמא דאמר דבשעתו בדין מפני שלא היה מייבמה ותיבובהו בית דין ליעשא לה

קסבר אין זיקה. ולא תשיב ככנסה ואפ"י בחד אהא: ור' יהושע סבר יש זיקה. ומן התורה תשובה ככנסה ועדיפא מחרוסה משום דלא מתקדש כניסת חופה מיהו אין צרייה בלומר הא דאמרי' שיש זיקה מלדורייחא היינו דזוקק בחד אחא משלו כאלו בחד כנסה אצל בתר אחי אין לזכר למי תהיה ככנסה הלך אין זיקה כלל אע"ג דמחז' גמול ליבס ה"מ לתורה בעלמא אלא מלדורייחא רמיא קמי מרחייהו ואם הלך הגדול למדינת הים כופין הקטן ליבס או לתלן: **איא ר"א.** אפי' סבר כי זיקה כיון דאין לזכר היך יפר ואפ"י שהיבס בידו אין יוכלין (לזכר) דכיון דלא תשיב ככנסה אפי' אחד מהם ובאשה בעלמא היא לגבייהו: **כ"ש דאמרי' מאמר קונה קנין גמור.** מן התורה דריש ולקחה לו לאשה דע"י זיקה נעשית אשתו: **ור' יהושע סבר ה"מ בחד אהא ב'.** ור' יהושע לא סבר כ"ש הלך בחד אהא מיפר משום זיקה דמשיבא ככנסה אצל בתרין אין זיקה ואפ"י עשה בה מאמר כיון דלחיה מני למיפסלה עליה בגיטא או בציאה לא מני מיפר: ור"א דאמר מאמר ל"ב"ש אינו קונה אלא לדחות בצרה. גבי הא דתן ב' ד' אחין שלשה אחין שנים מהם נשואים שמי אחיות ואחד מופנה מת א' מעבלי אחיות ועשה בה מופנה מאמר ואח"כ מת אחיו השני צ"ש אומרים אשמו עונו והוא תלם משום אחות אשה וקאמר ר"א דקאמרי צ"ש דמאמר קונה מן התורה היינו דזוקק לדחות אשה אחי שפלה עליה ונעשית לה לרה שפלה או אצל אי בעי לאפוקי בגיטא לא מני ומלחה נמי בעיא דלחני ק' דרשא דפיק קידושין (ד' ק' ויבמה ציהא גומרת בה ואין כסף וטער גומרי' בה לענין) זה דלא מני לאפוקי בגיטא: **באי איבא למיבוס.** אחי מיפר כיון דלחיה אשתו גמורה: **הבא במאי עסקינן** שעמד בדין ובעון שאדם לא יבמית הך למדינת הים והעמידה אחד בדין וזכר ופסקו לה מוונת משלו כדמצי' ביבמות (ד' מא): להיות אשתו גמורה מוקי לה אפילו בלא מאמר דמאמר אינו מועיל לענין הפרת נדרים ומיירי שעמד בדין ובעון שאדם לא יבמית הך למדינת הים והעמידה אחד בדין וזכר ופסקו לה מוונת משלו כדמצי' ביבמות (ד' מא):